

OKRUŽNI SUD U BANJALUCI

Broj: 11 0 U 031156 22 U

Dana, 08.12.2022. godine

Okružni sud u Banjaluci, po sudiji pojedincu Milici Đurić, uz učešće zapisničara Vesne Malešević, u upravnom sporu po tužbi Centra za životnu sredinu, iz Banjaluke, Ul. Miše Stupara br. 5, koga zastupa predsjednik Tihomir Dakić (u daljem tekstu: tužilac) protiv rješenja broj: 15.04-96-125/21 od 31.01.2022. godine Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu odobrenja Studije uticaja na životnu sredinu, donio je dana 08.12.2022. godine, sljedeću

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu naknadi troškove upravnog spora u iznosu od 200,00 KM, u roku od 30 dana računajući od dana prijema prepisa ove Presude.

Odbija se zainteresovano lice „Comsar energy Republika Srpska“ d.o.o. Banjaluka, sa zahtjevom za naknadu troškova upravnog spora, kao neosnovanim.

Obrazloženje

Osporenim aktom, odobrava se Studija uticaja na životnu sredinu projekta Termoelektrana „Ugljevik 3“ u Ugljeviku, instalisane snage 2x350 MW - konačna studija, decembar 2021. godina, izrađena od JNU „Institut za zaštitu i ekologiju“ Republike Srpske“ Banjaluka, s tim da je nosilac projekta „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka, a sve na način i pod uslovima kako je to navedeno u izreci osporenog akta.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac pobija osporeni akt, iz razloga propisanih odredbom člana 10 stav 1 tačka 1, 2 i 4 Zakona o upravnim sporovima u daljem tekstu: ZUS). U tužbi navodi da svoje pravo na podnošenje tužbe, osim u odredbama ZUS-a, nalazi i u odredbama Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 71/2012 i 79/2015, u daljem tekstu: ZZŽS), kao i u odredbama Konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi po pitanju životne sredine (u daljem tekstu: Arhuska konvencija) koju je BiH ratifikovala 15.09.2008. godine („Službeni glasnik BiH“ MU br. 8/08). Nadalje, ukazuje na sadržinu odredbe člana 68 stav 2 ZZŽS, navodeći da osporeni akt ni u jednom dijelu ne obrazlaže da li su i na koji način primljena mišljenja zainteresovanih organa i javnosti bila uzeta u obzir prilikom izrade istog. Takođe, ukazuje na sadržinu odredaba člana 71 stav 1 i 2 ZZŽS, navodeći da je dana 01.11.2021. godine investitor tuženom dostavio preliminarni stručni stav u kojem je dao svoj stav na pristigla mišljenja i komentare, da bi već 04.11.2021. godine tuženi dao svoju Ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta. Međutim, u dokumentu

naslovljenom kao Ocjena o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe, tuženi niti u jednom dijelu tog dokumenta ne vrši samostalnu ocjenu stavova i mišljenja, već iste konstatuje i narativno opisuje, tj. ponavlja pristigle komentare bez njihove ocjene. Iz navedenih razloga ne može se jasno zaključiti na koji način, i da li su uopšte komentari i mišljenja zainteresovane javnosti uzete u obzir od strane tuženog prilikom donošenja osporenog akta. Tužilac ukazuje na i odredbu člana 68 stav 4 ZZŽS, navodeći da je oblast prekograničnog zagađenja propisana ne samo ZZŽS, nego i Konvencijom o procjeni okolišnih uticaja u prekograničnom kontekstu, koju je BiH ratifikovala Odlukom o ratifikaciji Konvencije o procjeni okolišnih uticaja u prekograničnom kontekstu ESPOO, 25. februara 1991. godine, broj: 01-011-2157-32/09 od 12.08.2009. godine, koja je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ br. 08/09), navodeći da aktivnosti za koje je donesen osporeni akt spada pod relevantne aktivnosti opisane u Prilogu I u tački 14 navedene Konvencije. S tim u vezi cijeni da je obaveza tuženog bila da preduzme sve aktivnosti kako bi se obavijestile susjedne zemlje, entitet Federacije BiH i Brčko Distrikt i po njihovom izjašnjavaњу sprovede postupak procjene prekoentitetskog i prekograničnog uticaja. Tužilac ne spori da je tuženi inicirao prekogranične konsultacije sa susjednim zemljama (Srbija, Hrvatska i Crna Gora), ali smatra da sama obavijest potencijalno pogođenih strana, bez omogućavanja toj strani razumnog roka da dostavi svoja konačna mišljenja u vezi sa predmetnim projektom, nije dovoljna i da je suprotna odredbama navedene Konvencije. U prilog navedenim tvrdnjama, kao dokaz tužilac dostavlja i kopiju blagovremenih primjedbi na predmetni projekat, podnesenih od strane zainteresovane javnosti u Republici Hrvatskoj, koje primjedbe uopšte nisu razmatrane, a što je suprotno odredbama Smjernica o obavijesti prema ESPOO Konvenciji. Takođe, tužilac ukazuje i na konačni Izvještaj radne skupine za pravne i administrativne aspekte praktične primjene relevantnih odredbi Konvencije, a koji je rezultat sastanka potpisnika Konvencije o procjeni uticaja na okoliš u prekograničnom kontekstu. U kontekstu pomenutih Smjernica i Izvještaja, tužilac cijeni da je tuženi prilikom obavještavanja vlasti susjednih zemalja i to konkretno Republike Srbije, Hrvatske i Crne Gore, postupio suprotno odredbama i cilju ESPOO Konvencije, a koju povredu je učinio prvenstveno komuniciranjem prema vlastima strane zemlje direktnim putem, koji se, naročito ukoliko se vrši elektronskim putem, ne može smatrati dostatnim u kontekstu ESPOO Konvencije. Na taj način tuženi je susjedne zemlje obavijestio mimo obaveznog protokola, koji podrazumijeva komunikaciju putem Vijeća ministara BiH, pri čemu je rok za dostavu mišljenja susjednih zemalja računao od dana dostave dopunjene dokumentacije i to putem elektronske pošte (dana 08.12.2021. godine), pri tome ostavljajući im proizvoljno rok od 16 dana. U prilog navedenim tvrdnjama tužilac kao dokaze dostavlja i dopis Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH upućen tuženom, kao i pismo vlasti Republike Hrvatske upućeno Ministarstvu vanjskih poslova BiH, u kojem nadležni ministar jasno izražava volju da dostavi konačno mišljenje u razumnom vremenskom roku. Cijeni da se tuženi ne može ekskulpirati od navedene povrede Konvencije činjenicom da je istovremeno o tome dostavio obavijest i nadležnom Ministarstvu BiH, budući da je evidentno da to nije bilo relevantno za tuženog, jer je rok odmjerio i računao po svom nahođenju od momentu slanja elektronske pošte. Osim

toga, tužilac smatra da se ćirilčno pismo na kojem je tuženi primarno dostavio dokumentaciju, može smatrati ekvivalentnom stranog jezika, koji suprotna strane tj. Republika Hrvatska nije bila dužna da razumije, kao što nije bila dužna da prihvati verziju na engleskom jeziku kao relevantnu, usljed čega je tuženi bio obavezan da konsultuje dobru praksu iz Smjernica i Izvještaja. Smatra da je tuženi trebao zaključiti da učestvovanje zainteresovane javnosti nije okončano i da je krajnji rok trebao znatno duže odložiti, zbog dobrosusjedskih odnosa i principa reciprociteta, kao i ćinjenice da je Ministarstvo vanjskih poslova BiH diplomatskim putem dostavilo dopunjenu dokumentaciju tek nakon 21.12.2021. godine, pa je krajnji rok mogao biti određen nakon 21.04.2022. godine. Sve navedeno ukazuje na ćinjenicu da je osporeni akt izdat preuranjeno, budući da je na osnovu prejudiciranja ishoda ućešća zainteresovane javnosti, a posljedićno tome netaćno i nepotpuno utvrđene ćinjenićne podloge, tuženi donio akt kojem nedostaju takvi elementi na osnovu kojih bi sud uopšte mogao cijeniti njegovu zakonitost. Opreza radi tužilac ukazuje i na nedostatke osporenog akta u pogledu sadržaja Studije uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Studija), a koji ćini sastavni dio osporenog akta. U tom smislu istiće da je izrađivać Studije dao odgovore na primjedbe tuženog, ali da su isti paušalni i ukazuju na manjak pažnje posvećene tom zadatku, kako od strane izrađivaća Studije tako i tuženog. U tom smislu istiće da je BiH potpisivanjem Sofijske deklaracije o Zelenom Planu za Zapadni Balkan prihvatila obavezu dekarbonizacije ekonomije do 2050. godine, postepeno smanjivanje korišćenja fosilnih goriva, pa time i uglja i posljedićno emisija sa efektom gasova staklene bašte. Trenutno ne postoje tehnologije eliminacije, odnosno neutralizacije emisija ugljendioksida iz termoelektrana (u daljem tekstu: TE) na ugalj, zbog čega se radi radni vijek velikih postrojenja za sagorijevanje mora uskladiti sa najnovijim klimatskim politikama i Zelenim planom Evrope do 2050. godine. Projektovani vijek trajanja TE „Ugljevik 3“ je 44 godine, koji znatno premašuje rok za zatvaranje svih TE na ugalj, a koji su vlasti BiH prihvatile potpisivanjem Sofijske deklaracije i prihvatanjem Zelene Agende za Zapadni Balkan. Osim toga, takav projekt ne može biti ekonomski isplativ, s obzirom na usvojenu politiku Evropske unije (u daljem tekstu: EU) da se uvede taksa na uvoz elektrićne energije proizvedene iz uglja i drugih fosilnih goriva od 2023. godine, a sve zemlje izvoznice u EU. Nadalje, osporeni akt ne obrađuje u cijelosti emisije gasova sa efektom staklene bašte, odnosno emisije ugljendioksida i usklaćenost sa obavezana BiH za smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte sa obavezama Parišskog sporazuma i nacionalno utvrđenim doprinosom BiH do 2030. godine. U Studiji paušalno iznesena konstatacije da projekt neće imati znaćajnijeg uticaja na lokalne, a pogotovo ne na regionalne klimatološke prilike, bez dokaza za takvu tvrdnju. Takođe, odobrena Studija ne sadrži kvantifikovanu procjenu emisija ugljendioksida u prekogranićnom kontekstu, niti ružu vjetrova, posebno imajući u vidu postojećće djelovanje TE „Ugljevik 1“. Pored toga nije vrednovan ni procijenjen uticaj osjetljivosti i adaptabilnosti projekta na klimatske promjene. Tužilac ukazuje na sadržinu odredbe ćlana 115 a) ZZŽS, navodeći da nije jasno da li je izvođać koristio podatke iz informacionog sistema zaštite životne sredine Republike Srpske, a što je bio obavezan, ćime se krišići direktno i Ugovor o uspostavi energetske zajednice (Odluka o ratifikaciji ugovora o uspostavi energetske zajednice („Službeni glasnik BiH“ Međunarodni ugovori broj: 9/06 od 25.08.2006.

godine). Ističe da dijelovi Studije, koji se tiču klimatskih pokazatelja i emisija gasova sa efektom staklene bašte nisu jasni, jer nisu navedeni tačni i istiniti podaci o efikasnosti sistema za prečišćavanje izduvnih gasova. Ukazuje na kontradiktornost studije u dijelovima gdje se navode prednosti „suhog prečišćavanja“ izlaznog vazduha za povećanje efikasnosti i potencijalno smanjenje CO2 emisija, a u drugim dijelovima Studije navodi se „mokra prečišćavanje“ koje će se koristiti u projektu. Smatra da kvalitet vazduha mora biti usklađen sa Direktivom o kvaliteti zraka, odnosno sa Ugovorom o uspostavi energetske zajednice, kojom su regulisani rokovi za implementaciju aquis communautaire o okolištu. Opreza radi tužilac ističe da je obrazloženje osporenog akta suprotno odredbi člana 197 stav 2 Zakona o opštem upravnom postupku. Predlaže da sud poništi osporeni akt i predmet vrati tuženom na ponovno odlučivanje, te istog obaveže da tužiocu naknadi troškove postupka koji se odnose na taksu na tužbu i presudu.

Na zahtjev suda tuženi je dostavio spis predmetne upravne stvari i odgovor na tužbu, u kojem navodi da tužbu osporava u cijelosti i ostaje kod navoda obrazloženja osporenog akta. Ističe prigovor pasivne legitimacije na strani tužioca, koji nije učestvovao kao nosilac projekta u predmetnoj upravnoj stvari. U odnosu na navode tužbe kojima se ističe da tuženi nije obrazložio mišljenja zainteresovanih organa i zainteresovane javnosti, tuženi ističe da je u postupku donošenja osporenog akta učestvovala zainteresovana javnost čija su mišljenja, komentari, sugestije i primjedbe ocjenjeni od strane tuženog u aktu pod nazivom Ocjena o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe. U tom aktu tuženi je u skladu sa članom 71 stav 2 nosiocu projekta naložio da izvrši izmjene i dopune studije uticaja na životnu sredinu upravo u skladu sa primljenim primjedbama zainteresovane javnosti i zainteresovanih organa, uključujući i preliminarni stručni stav nosioca projekta. Činjenica da odredbom navedenog člana nije propisano da nadležni organ samostalno cijeni primljene primjedbe, dokazuje da su navodi tužioca neosnovani, iz čega proizilazi da tuženi nije prekršio odredbe Arhunske konvencije i ZZŽS. U odnosu na navode tužbe da je tuženi „pro forme“ dostavio obavijest susjednim državama, bez omogućavanja drugoj strani razumnog roka da dostavi konačno mišljenje, te da tuženi nije uoziro u obzir primjedbe zainteresovane javnosti u Republici Hrvatskoj, tuženi ukazuje na dio osporenog akta u kome se navodi da s obzirom da projekat može imati uticaj na drugi entitet i Brčko Distrikt, zahtjev i nacrt Studije dostavljeni su Brčko Distriktu i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, radi pribavljanja mišljenja u ostavljenom roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja. Tužena ukazuje da u skladu sa članom 69 stav 2 ZZŽS, a u vezi sa članom 2 stav 4 i članom 3 Konvencije o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu - ESPOO Konvencija, obavještenje o predmetnom zahtjevu i sažetak Studije uticaja na životnu sredinu projekta TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku instalisane snage 2x30 MW je dostavljen Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, radi dostavljanja nadležnim organima u Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Crnu Goru, u roku od 30 dana od dana dostavljanja navedenim organima od strane Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, iz čega proizilazi da su paušalni navodi tužbe istaknuti u tom pravcu. U odnosu na navode tužbe, koji se tiču vremena dostavljanja obavijesti nadležnom Ministarstvu na nivou BiH, te računanja

rokova i načina dostave dokumentacije, kao i dostave iste na srpskom i engleskom jeziku i ćirilicom pismu i preuranjenog donošenja osporenog akta, tuženi ukazuje na odredbu člana 69 stav 2 ZZŽS, navodeći da je i u skladu sa odredbama ESPOO konvencije, tuženi radi pribavljanja mišljenja drugih nadležnih organa, dana 13.08.2021. godine dostavio zahtjev sa dokumentacijom za odobravanje Studije TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku: Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Republičkom zavodu za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa i Opštini Ugljevik, a s obzirom da projekt može imati uticaj i na drugi entitet i Brčko Distrikt zahtjevi i nacrt Studije dostavljeni su Brčko Distriktu i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, radi pribavljanja mišljenja u ostavljenom roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja. U skladu sa članom 69 stav 2 ZZŽS, a u vezi sa članom 2 stav 4 i članom 3 Konvencije o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu – ESPOO Konvencija, obavještenje o predmetnom zahtjevu i sažetak Studije TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku, instalisane snage 2x350 MW dostavljen je Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, radi dostavljanja nadležnim organima u Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Crnu Goru, u roku od 30 dana od dana dostavljanja navedenim organima od strane Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH. To ministarstvo je dana 09.09.2021. godine obavijestilo tuženog da je dana 24.08.2021. godine prosljedilo zaprimljene akte za Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Crnu Goru u Ministarstvo inostranih poslova BiH na otpremu diplomatskim putem, pod oznakom „vrlo hitno“ što potvrđuje da tuženi rok nije računao po nahođenju i od momenta slanja elektronske pošte, već da je dostavljanje dokumentacije izvršeno službenim putem. Nadalje, ističe da su u zakonom propisanom roku za postupanje, odnosno do 14.09.2021. godine, mišljenje na nacrt Studije dostavili: Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Rajka Marsenić, tužilac, Brčko Distrikt i Zoran Ćurković. Van ostavljenog roka za dostavljanje primjedbi, dostavljene su primjedbe od Opštine Ugljevik, Ministarstva zaštite životne sredine Republike Srbije, Opštine Ugljevik u ime mještana Bogutovog sela, zaseoka Vidovića i Mukata – Stankovića i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite. Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije dostavilo mišljenje u ostavljenom roku, iako mu je obavijest uredno dostavljena. Posredstvom Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, dana 28.10.2021. godine, tj. izvan roka, dostavljeno je mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske. Navedeno potvrđuje da je procedura provedene po ESPOO Konvenciji i da je tuženi razmotrio u uvažio mišljenje Republike Hrvatske, iako je dostavljeno van roka. Shodno zahtjevima nadležnih organa Republike Hrvatske i Republike Srbije da se dostavi upotpunjena Studija, uključujući latinično pismo na kojem je pripremljena Studija za Republiku Hrvatsku kao i primjedbama nadležnog organa Crne Gore u pogledu sadržaja Studije, tuženi je dana 08.12.2021. godine, elektronskim putem Ministarstvu zaštite životne sredine Republike Srbije, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske i Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore, dostavilo Studiju uticaja na životnu sredinu projekta TE „Ugljevik 3“ pripremljenu po odredbama Konvencije o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu, sa ostavljenim rokom za dostavljanje konačnog mišljenja do

24.12.2021. godine do 16:00 sati. Istovremeno je pripremljena i obavijest Ministarstvu ekonomskih odnosa BiH, uz koju je dostavljena navedena dokumentacija u elektronskoj verziji, a u kojoj je navedeno da je dokumentacija već dostavljena elektronskim putem i da će se rok za mišljenje računati od dana direktnog dostavljanja elektronske pošte. Dostavljanje elektronskim putem izvršeno je iz razloga što je predmetni zahtjev i dokumentacija već bila dostavljena nadležnim organima susjednih država, a u slučaju da ostavljeni rok nije bio dovoljan za postupanje, isti je mogao biti produžen na zahtjev neke od strana, ali takvih zahtjeva nije bilo. U ostavljenom roku, kao ni do dana donošenja osporenog rješenja, ni jedno od navedenih Ministarstava, nije dostavilo konačno mišljenje, niti zatražilo produženje roka za dostavljanje istog, čime su se stekli uslovi za postupak odlučivanje po zahtjevu „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o Banjaluka. Takvo mišljenje nije dostavljeno ni do dana davanja odgovora na tužbu. U odnosu na navode tužbe kojima se ukazuje na nedostatke u sadržini osporenog akta, tuženi ističe da je BiH načelno pristupila Sofijskoj deklaraciji, koja je načelno prihvaćena kao dio akcionog plana za zajedničko regionalno tržište za period od 2021. - 2024. godine. Takođe, sama deklaracija predstavlja okvirni dokument kojim se uspostavljaju opšte mjere i ciljevi saradnje zemalja u oblasti klimatskih promjena i postizanja određenih dugoročnih ciljeva smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte do 2050. godine. Međutim, ista ne predstavlja obavezujući okvir za kvantifikovano smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, već kao okvirni cilj postavlja tzv. klimatsku neutralnost, odnosno izbalansiranost ukupnog nivoa emisija gasova sa efektom staklene bašte sa tzv. ponorima i mjerama za ublažavanje koji imaju povoljan efekt na ukupne emisije tih gasova. Pri tome ni jedan zvanični strateški dokument u BiH nije naveo kao obavezu da će BiH postići potpunu tzv. dekarbonizaciju, odnosno neutralnost u energetsom sektoru do 2050. godine. Takođe, pri određivanju ciljeva za smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte treba uzeti u obzir da je BiH potpisnica Pariškog sporazuma i članica energetske zajednice. Prema Pariškom sporazumu ciljevi za smanjene emisije se određuju na principu dobrovoljnosti, što znači da je na svakoj državi da sagleda svoju situaciju i procjeni koji nivo smanjenja emisije je za nju na liniji njenog održivog razvoja. Kao članica energetske zajednice BiH ima obavezu da sektor energije uskladi sa pravnom tekovinom EU i da svoje klimatske ciljeve bazira na klimatskim ciljevima EU, ali ima i mogućnost da odredi vlastiti cilj, uz adekvatno obrazloženje istog. Prilikom određivanja cilja za smanjenje emisija pomenutih gasova do 2030. godine, uzete su u obzir obaveze BiH koje proizilaze iz oba navedena sporazuma, iz čega proizilazi da donošenjem osporenog akta, tuženi nije ugrozio obaveze BiH preuzete navedenim ugovorima. Tuženi osporava i ostale navode tužbe, navodeći da su u osporenom aktu navedene mjere za smanjenje uticaja na sve elemente životne sredine, uključujući i mjere za zaštitu vazduha. Osim toga podaci o emisijama i granične vrijednosti kvaliteta vazduha i emisija iz postrojenja za sagorijevanje egzaktno se navode u ekološkoj dozvoli kako je to propisano članom 90 ZZŽS. Tuženi ukazuje da nije moguće napraviti vezu između predmetnog slučaja i Direktive o kvaliteti zraka na koju se poziva tužilac, s obzirom da se ista odnosi na kvalitet ambijentalnog vazduha i sa odredbama navedene direktive izvršeno je

usklađivanje ZZŽS, kao i podzakonskih akata kojima su propisane granične vrijednosti kvaliteta vazduha. Predlaže da se tužba odbije kao neosnovana.

U odgovoru na tužbu zainteresovano lice „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka, zastupano po punomoćniku Željku Šurlanu, advokatu iz Banjaluke, osporava aktivnu legitimaciju tužiocu, navodeći da zainteresovana javnost može da učestvuje u javnoj raspravi, da stavi primjedbe i mišljenja na predloženu Studiju i da Ministarstvo sačini Ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta, čime se završavaju sva prava zainteresovane javnosti. Osim toga, osporenim aktom tužiocu nije povrijeđeno nikakvo pravo niti neposredni lični interes zasnovan na zakonu. U tom smislu, zainteresovano lice ukazuje na sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Srpske, Evropskog suda za ljudska prava kao i Kantonalnog suda u Sarajevu. Nadalje, ističe da tužba pogrešno cijeni da je osporenim aktom povrijeđen člana 73 stav 3 ZZŽS, navodeći da iz navedene odredbe proizilazi da se u obrazloženju rješenja navode samo primjedbe zainteresovanih organa javnosti koje su uzete u obzir, ali ne i one koje nisu uzete u obzir. Ističe da rješenje u upravnom postupku ne mora da sadrže sve utvrđene činjenice, već samo odlučne činjenice za donošenje rješenja, a prema potrebi sadrži razloge koji su bili odlučni pri ocjeni dokaza. Smatra da je tužba u dijelu, u kom pokušava da zastupa javnost drugih država, nedozvoljena, te da nije potrebno obrazlagati da neko lice ili lica može zastupati samo ovlašćeni punomoćnik. Navodi da se tužba zasniva na navodnim povredama akata koji nisu ni zakonski, ni opšti, koji se zbog toga ni ne primjenjuju u postupku, pa je tužba nedozvoljena, a radi se o Smjernicama o obavijesti prema ESPOO Konvenciji iz 2009. godine, Sofijskoj deklaraciji, Zelenom planu za Zapadni Balkan, Ugovoru o uspostavi energetske zajednice, Konvencije o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu, jer se ni ona, a ni druge Konvencije ne primjenjuju neposredno u Republici Srpskoj i BiH, niti imaju jače pravno dejstvo od zakona. Deklaracija o zaštiti rijeka i sukob sa planom zaštite područja nije zakonski propis koji se primjenjuje, već samo stav Narodne Skupštine o nekom pitanju, a direktive EU se ne primjenjuju neposredno već kroz propise svake članice EU. Predlaže da sud tužbu odbaci ili odbije, a tužioca obaveže da zainteresovanom licu naknadi troškove upravnog spora prema iskazanom troškovniku.

Dana 01.04. i 06.07.2022. godine tužilac je dostavio dopune predmetne tužbe, na koje se tužena izjasnila odgovorom dostavljenim ovom sudu 14.11.2022. godine, a zainteresovano lice „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka odgovorom dostavljenim dana 11.11.2022. godine.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 30 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zatim odgovor na tužbu, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci Presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da se nosilac projekta „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka, dana 05.08.2021. godine, obratio tuženom zahtjevom za odobravanje Studije uticaja na životnu sredinu projekta TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku, uz koji zahtjev je dostavio i nacrt Studije, koji je izrađen od strane JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske“. Nakon provedenog postupka tuženi je donio osporeni akt, kojim se odobrava Studija uticaja na životnu sredinu projekta TE

„Ugljevik 3“ u Ugljeviku, instalisane snage 2x350 MW - konačna studija, decembar 2021. godina, izrađena od JNU „Institut za zaštitu i ekologiju“ Republike Srpske“ Banjaluka, s tim da je nosilac projekta „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka, a sve na način i pod uslovima kako je to navedeno u izreci osporenog akta. U obrazloženju osporenog akta navodi se da je nosilac projekta „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka na osnovu rješenja broj: 15.04-96-124/21 od 12.11.2019. godine o utvrđivanju obaveze sprovođenja procjene uticaja i izrade Studije projekta TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku instalisane snage 2x350 MW, dana 05.08.2021. godine, dostavio zahtjev za odobravanje Studije i nacrt iste. Studija je izrađena u skladu sa odredbama ZZŽS i podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona, a izrađivač Studije je JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske“ Banjaluka, institucija ovlaštena od tuženog na osnovu važeće licence. Kako se radi o projektu navedenom u Dodatku 1 Konvencije o procjeni okolišnih uticaja u prekograničnom kontekstu – Espoo Konvencija („Službeni glasnik BiH, Međunarodni ugovori br. 08/09), to je uz zahtjev dostavljen i sažetak Studije, radi konsultacije sa susjednim državama. U smislu odredbe člana 69 stav 2 ZZŽS tuženi je radi pribavljanja mišljenja drugih nadležnih organa, dostavio zahtjev sa dokumentacijom za odobravanje Studije Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Republičkom zavodu za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa i Opštini Ugljevik, a s obzirom da projekt može imati uticaj i na drugi entitet i Brčko Distrikt zahtjev i nacrt Studije dostavljeni su Brčko Distriktu i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, radi pribavljanja mišljenja u ostavljenom roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja. U skladu sa članom 69 stav 2 ZZŽS, a u vezi sa članom 2 stav 4 i članom 3 Espoo Konvencije, obavještenje o predmetnom zahtjevu i sažetak Studije TE „Ugljevik 3“ u Ugljeviku, instalisane snage 2x350 MW dostavljen je Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, radi dostavljanja nadležnim organima u Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Crnu Goru, u roku od 30 dana od dana dostavljanja navedenim organima od strane Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH. To ministarstvo je dana 09.09.2021. godine obavijestilo tuženog da je dana 24.08.2021. godine prosljedilo zaprimljene akte za Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Crnu Goru u Ministarstvo inostranih poslova BiH na otpremu diplomatskim putem, pod oznakom „vrlo hitno“. Nadalje, u skladu sa članom 69 stav 3 ZZŽS, obavještene o podnesenom zahtjevu za odobravanje Studije, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i mjestu gdje je omogućen uvid u dokumentaciju, objavljeno je u Dnevnom listu „Glas Srpske“ dana 12.08.2021. godine, a sadržavalo je elemente propisane članom 69 stav 4 istog Zakona. Shodno odredbi člana 69 stav 7 ZZŽS obavještenje o javnoj raspravi i nacrt Studije postavljen je i na internet stranici tuženog, a nosilac projekta je obazbijedio zainteresovanoj javnosti besplatan uvid u nacrt Studije u prostorijama uprave Opštine Ugljevik u periodu od 13.08.2021. godine do 14. 09.2021. godine. Nadalje se navodi da je dana 30.08.2021. godine održana javna rasprava na nacrt Studije, na kojoj je od strane Centra za životnu sredinu postavljeno pitanje u vezi prekograničnih konsultacija sa Republikom Srbijom, o čemu je dato obavještenje od strane predstavnika tuženog. Takođe, postavljeno je pitanje o radnom vijeku TE i izradi Studije ekonomske opravdanosti, o čemu je odgovor dao predstavnik „COMSAR ENERGY

REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka. Na raspravi su i drugi učesnici dali primjedbe na koje je dat odgovor, a na kraju rasprave, u skladu sa članom 70 stav 5 ZZŽS naglašena je mogućnosti za dostavljanje primjedbi i mišljenja od strane javnosti i zainteresovane javnosti u pisanoj formi na nacrt Studije. U zakonom propisanom roku za postupanje, odnosno do 14.09.2021. godine, mišljenje na nacrt Studije dostavili su pojedini nadležni organi, javnost i zainteresovana javnost, među kojima je i tužilac. Sve primjedbe i mišljenja koja su dostavljena u roku, su prihvaćena i razmatrana od strane tuženog, a sadržaj primjedbi i mišljenja, kao i način na koji su iste razmotrene, radi preglednosti, date zajedno sa odgovorima izrađivača Studije JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske“ Banjaluka. Takođe, tuženi je dana 20.10.2021. godine dostavio obavijest „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka, kojom je zatraženo da se u skladu sa članom 71 stav 1 ZZŽS, u roku od 15 dana od dana dostavljanja, pripremi Preliminarni stručni stav prema primljenim primjedbama i mišljenjima koje su i priložene uz navedenu obavijest. U skladu sa članom 72 stav 1 ZZŽS, dana 26.10.2021. godine nosilac projekta je dostavio zahtjev broj: 246/21 za izdavanje saglasnosti o odabiru revidenta „Projekt“ a.d. Banjaluka. Nakon što je utvrđeno da navedeno pravno lice ispunjava uslove iz člana 72 stav 2 ZZŽS, dana 01.11.2021. godine data je saglasnost na izbor revidenta Studije. Posredstvom Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, dana 28.10. 2021. godine (izvan roka) ostavljenog za dostavljanje mišljenja, a prije dostavljanja Preliminarnog stručnog stava) tuženom je dostavljeno Mišljenje ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske u kojem je zatražena kompletna Studija na latiničnom pismu i netehnički sažetak Studije sa relevantnim i ažuriranim informacijama o opisu zahtjeva, varijantnim rješenjima zahvata podacima i opisu lokacije i podacima o životnoj sredini, opisu uticaja zahvata na životnu sredinu tokom građenja, korišćenja i uklanjanja zahvata, uključujući i opis mogućih prekograničnih uticaja na životnu sredinu, prijedlog mjera praćenja zaštite životne sredine, popis literature i popis propisa koji se odnose na zahvat i korišćeni su u Studiju. Dana 01.11.2021. godine „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka dostavilo je Preliminarni stručni stav prema primljenim primjedbama i mišljenjima, u kojem je dalo odgovor i svoj stav na sva pristigla mišljenja i primjedbe nadležnih organa, javnosti i zainteresovane javnosti, pri čemu je svojim stavom potvrdio da je u skladu sa određenim primjedbama potrebno izvršiti dopunu Studije. Nakon što je tuženi pregledao zapisnik sa javne rasprave, dostavljena mišljenja uključujući i mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske i Preliminarni stručni stav nosioca projekta, isti je u skladu sa članom 71 stav 2 ZZŽS, dana 04.11.2021. godine donio Ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i Preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe. Navedenom Ocjenom od nosioca projekta zatraženo je da dostavi dopunjenu Studiju, kao i dopunjeni sažetak Studije u skladu sa svim naprijed dostavljenim i taksativno navedenim mišljenjima. Takođe Ocjenom je zatraženo dostavljanje primjerka dopunjene Studije, kao i dopunjenog netehničkog sažetka na latiničnom pismu kako je to traženo u mišljenju Republike Hrvatske. Istaknuta je važnost da se u dopunjenoj Studiji detaljno obrade svi navodi i mišljenja nadležnih institucija, kao i javnosti i zainteresovane javnosti i s tim u vezi dopune i utvrde mjere za zaštitu

vazduha, površinskih i podzemnih voda, mjere za zaštitu zemljišta, okolnog stanovništva, kao i druge mjere u fazi izgradnje i fazi rada TE, kao bi se zaštitio, očuvao i omogućio kvalitet životne sredine i obližnjeg stanovništva. Ocjenom je naglašeno Mišljenje Republike Srbije, koja je dala negativan stav zbog nepotpunih informacija koje su im dostavljene za potrebu prekograničnih konsultacija na predmetnu Studiju, iz kog razloga je naložena dopuna Studije i dokumentacije u skladu sa odredbama zakona i Espoo Konvencije, radi dostavljanja dokumentacije Republici Srbije na ponovno mišljenje. Dana 11.11.2021. godine elektronskim putem, tuženom je dostavljeno Mišljenje Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore, u kojem su istaknute određene primjedbe, kojima se traži da Crna Gora bude obaviještene nakon odobravanja projekta da će se granične vrijednosti sigurno ispoštovati. Nadalje se navodi da je na sve primjedbe i mišljenja nadležnih organa, javnosti i zainteresovane javnosti na nacrt Studije, od strane izrađivača Studije JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske“ pripremljen odgovor i da je izvršena dopuna Studije. Tužena je u obrazloženju osporenog akta navela sadržinu dostavljenih primjedbi i odgovor na iste. U pogledu generalnih komentara i primjedbi tužioca, a kojim se ističe da je prema Strategiji razvoja Republike Srpske do 2035. godine planirano da se u Ugljeviku gradi postrojenje TE snage 2x300 MW, a da se u predmetnoj Studiji planira gradnja TE sa instalisanom snagom 2x350 MW, što je neusaglašeno, dat je odgovor da je usvojena snaga obrađena u Studiji odabrana zbog najbolje tehničko-ekonomske isplativosti i da je nosilac projekta dana 28.07.2021. godine za navedenu snagu zaključio Aneks II ugovora o koncesiji sa Vladom Republike Srpske u kojem su riječi: „instalisan snage 2x300 MW i godišnje proizvodnje procijenjene na 4380 GWh“ zamijenjene riječima: „instalisan snage 2x350 MW i godišnje proizvodnje procijenjene na 4900 GWh“, te da je usvojeni koncept veće snage u skladu sa tehnološkim napretkom i sa propisima EU. U odnosu na primjedbu da je u 2020. godine, uprkos puštanju u probni rad novog postrojenja za odsumporavanje, da su emisije iz RITE Ugljevik premašile 10 puta dozvoljene vrijednosti za emisije CO₂, a da su emisije prašine 2 puta veće od dozvoljenih graničnih vrijednosti, te da se ne smije dodati novi izvor zagađenja na području Ugljevika, sve dok se ne zatvori postojeća TE „Ugljevik 1“ koja je tokom 2020. godine emitovala najviše CO₂ u regiji, dat je odgovor da primjedba nije osnovana, te da predmet Studije nije TE „Ugljevik 1“, već izgradnja TE „Ugljevik 3“, za koju su u Studiji navedeni podaci o emisijama u vazduh, pa je prekoračenje emisija zagađujućih čestica u odnosu na propisane važećim propisima moguće isključivo uslijed havarije ili tokom postupka pokretanja postrojenja, što može bit kratkotrajno, a Studijom su propisane mjere zaštite životne sredine u incidentnim situacijama. Takođe, propisane su mjere za sprečavanje emisija bilo koje vrste zagađivača, a nadzor nad sprovođenjem istih vrši nadležna inspekcija. U odnosu na primjedbu kojom se ističe potreba analize, koja se tiču emisije gasova staklene bašte, njihove kvantifikacije i procjene uticaja buduće elektrane na efekat stakle bašte, posebno imajući u vidu obaveze BiH prema UNFCCC i obavezu BiH da postigne ciljeve smanjenja emisije pomenutih gasova u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma, dat je odgovor da obaveza nosioca projekta ne može biti analiza obaveza Republike Srpske i BiH, te da planirani projekta TE „Ugljevik 3“ u potpunosti zadovoljava ili premašuje najnovije propise po pitanju emisije zagađujućih čestica, kako

Republike Srpske, tako i EU, a prema Idejnom projektu zagarantovane su emisije iz postrojenja za sagorijevanje, čije su granične vrijednosti znatno ispod propisanih Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađenja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha, kao i Aneksom 5 Direktive o industrijskim emisijama 2010/75/EU. U odnosu na primjedbu da je BiH potpisivanjem Sofijske deklaracije prihvatila dekarbonizaciju ekonomije do 2050. godine, postepeno smanjenje korišćenja fosilnih goriva, pa time i uglja, i posljedično emisija sa efektom gasova staklene bašte, te da trenutno ne postoje tehnologije eliminacije odnosno neutralizacije emisija CO₂ iz TE na uglj, zbog čega će radni vijek velikih postrojenja za sagorijevanje morati biti usklađen sa najnovijim klimatskim politikama i Zelenim planom Evrope do 2050. godine, dat je odgovor da primjedba nije opravdana i da nije predmet Studije, te da primjedba ni na koji način ne potkrepljuje činjenicu o tome kako TE „Ugljevik 3“ utiče na Sofijsku deklaraciju. U odnosu na primjedbu da nije naveden projektovani vijek trajanja TE, niti broj radnih sati u toku godine, ali da je pretpostavka da je planirano minimalno 40 godina rada TE, što premašuje rok za zatvaranje svih TE na uglj, koje su vlasti BiH prihvatile potpisivanjem Sofijske deklaracije i prihvatanjem Zelene agende Zapadni Balkan, te da se trenutno razmatra taksa na uvoz električne energije proizvedene iz fosilnih goriva uključujući uglj, dat je odgovor da je u dopunjenoj Studiji dopunjen vijek trajanja TE „Ugljevik 3“, te da druge primjedbe nisu osnovane i nisu predmet Studije. U odnosu na primjedbu da se izračivači Studije nisu pridržavali logike energetske i materijalne bilansa energane, koja logika bi podrazumijevala da se isprati svaki tok, materijalni ili energetski od ulaza u sistem do izlaza u nekoj formi i da se daju komentari, primjedbe ili prijedlozi rješenja, kako bi svaki od tih tokova izvršio najmanji mogući uticaj na životnu sredinu, da nema kvantitativnih pokazatelja, da je pretpostavka da je izvođač radio sa materijalom i podacima koji su mu bili dostupni od investitora, da se u samoj studiji ne navode najznačajnije reference koje su trebale biti na raspolaganju izvođaču, kao što je Idejni projekat TE „Ugljevik 3“ ili Studija izvodljivosti izgradnje TE „Ugljevik 3“, dat je odgovor da su svi podaci, koji su se nalazili u Idejnom projektu i bili dostupni, korišteni prilikom izrade Studije. U odnosu na primjedbu da se u nacrtu Studije pominje da je gorivo uglj lignit a da je ležište mrkog uglj u postojećem rudniku Ugljevik, kao i u rudnicima Delići i Ugljevik istok, te da ako se planira nabavka, uvoz i dovoz uglja lignit iz drugog područja, da bi onda Studija trebala da analizira uticaj na životnu sredinu od transporta, te od lokacije i načina deponovanja, ali i sagorijevanja lignita, od kojeg zavise emisije štetnih produkata, dat je odgovor da je u pitanju tehnička greška i da se radi o mrkom uglju, a ta greška je ispravljena u dopuni Studije. U odnosu na primjedbu kojom se ističe da je nacrt studije neprihvatljiv, da sadrži greške i nejasnoće, odnosno netačne podatke, te da dovodi u pitanje stručnost izgrađivača ovakvog tipa Studije, da nacrt Studije sadrži dosta teorije prepisane iz literature, da nisu obrađeni glavni ekološki problemi, koji se odnose na TE kao i nusprodekte, koji će nastati u velikim razmjerama radom nove TE, da nedostaje kvantifikacija podataka, odnosno konkretne brojke koje bi dale grubu procjenu vezanu za potencijalne emisije u vazduh, vodu i tlo, dat je odgovor da je Studija uređena u skladu sa ZZŽS i od strane licencirane institucije, koja posjeduje licencu dobivenu od strane Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju. U odnosu na specifične

komentare i primjedbe kojima se ističe da u korištenoj dokumentaciji nije navedeno da li se u toku izrade, kao referentna, koristila nova Studija ekonomske opravdanosti projekta, te da nije naveden naziv Idejnog projekta za izgradnju i korišćenje TE „Ugljevik 3“, koji služe kao osnova za izradu nacrtu Studije, dat je odgovor da je u dopuni Studije dopunjen izrađivač Idejnog projekta, a Studija ekonomske opravdanosti nije korištena za izradu Studije. U odnosu na primjedbu da nije obuhvaćena analiza budućeg problema saobraćaja na magistralnom putu M-18, te da će usljed izgradnje TE „Ugljevik 3“, zbog prisustva velikog broja automobila i drugih prevoznih sredstava za prevoz radnika i opreme za potrebe eksploatacije TE „Ugljevik 1“, kao i za potrebe izgradnje TE „Ugljevik 3“, dopremanja velike količine opreme, velike težine i gabarita, biti dodatno zagađen i ugrožen saobraćaj na magistralnom putu lociranom pored same lokacije TE „Ugljevik“, dat je odgovor da je prema navodima nosioca projekta za opterećenje javnih saobraćajnica tokom izgradnje TE „Ugljevik 3“ urađena studija transporta vangabaritne opreme i u tom periodu neminovno će doći do opterećenja javnih saobraćajnica, a da tokom same eksploatacije TE da se ne smatra da će saobraćaj prema TE „Ugljevik 3“ značajno uticati na ukupni intenzitet postojećeg saobraćaja na magistralnom putu pored lokacije TE „Ugljevik 3“, te da bi za dobivanje stvarne slike opterećenja saobraćajnica bilo potrebno izvršiti brojanje saobraćaja, što nije predmet Studije. Osporenim aktom i Studijom utvrđena je obaveza da se korišćene saobraćajnice saniraju i dovedu u prvobitno stanje ukoliko bi nastupila oštećenja usljed radova na izgradnji TE. U odnosu na primjedbu koja se tiče slike broj 6 i pitanja da li je postojala bilo kakva tehnička dokumentacija na bilo kom nivou, koja je mogla poslužiti kao osnova za realizaciju nacrtu Studije, dat je odgovor da je slika broj 6 preuzeta iz Idejnog projekta. U odnosu na primjedbu, koja se tiče podataka o potrebnoj površini zemljišta u m² za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i površine koja će biti obuhvaćena kada objekat bude izgrađen, te na osnovu čega je definisana površina zemljišta neophodnog za izgradnju elektrane i ostale pripadajuće infrastrukture, dat je odgovor da je za predmetnu TE nosilac projekta dana 28.07.2021. godine dobio Lokacijske uslove za izgradnju novog bloka TE „Ugljevik 3“ kao i Ugovor o koncesiji za izgradnju i korišćenje iste, Aneks I ugovora o koncesiji iz februara 2016. godine i Aneks II ugovora o koncesiji iz jula 2021. godine. U odnosu na primjedbu koja se tiče posebnih vodovodnih sistema, koji se planiraju koristiti, te da u Studiji nisu dovoljno navedeni podaci o lokaciji, potrebnom kapacitetu, količini i kvalitetu izvorišta vode za vodosnabdijevanje za TE „Ugljevik 3“, da se radi o potrebnim velikim količinama sirove vode, kao i velikim količinama komunalne vode, da Studija nije stručno obradila zaštitne mjere u pogledu postojećih izvora i vodotoka na području Opštine Ugljevik, dat je odgovor da je nosilac projekta izradio Studiju vodosnabdijevanja planirane TE, u kojoj je analizirano više od 10 varijanti, da konačna varijanta još nije usvojena i da će biti predmet posebne analize, a da prema analiziranim scenarijima za vodosnabdijevanje sirovom/pitkom vodom, ni jedan pravni ili fizički korisnik na širem području od opštine Ugljevik, neće biti ugrožen, da će nadzor nad bilo kojom odabranom varijantom i usvojenim rješenjem imati nadležna inspekcija, te da su za predmetnu TE pribavljene vodne smjernice, a nosilac projekta je dužan da pribavi i druge vodne akte u skladu sa Zakonom o vodama. U odnosu na

primjedbu da Studija nije dala nikakvu procjenu emisija iz ovog sistema, dat je odgovor da je Studija dala podatke o mogućim emisijama iz ovog postrojenja i proizvodnog procesa prema Idejnom projektu sa navođenjem pojedinačnih zagađujućih materijala. U odnosu na primjedbu da na spisku identifikovanih emisija i zagađenja, nisu navedeni čvrsti ostaci i otpad prilikom prečišćavanja dimnih gasova u ODG postrojenju, dat je odgovor da su ti podaci navedeni u dopuni Studije. U odnosu na primjedbu da treba mjeriti, a ne procijeniti prosječne jednočasovne vrijednosti parametara kvaliteta vazduha na lokaciji TE, te da treba dati informaciju i o dnevnim vrijednostima, te broju prekoračenja vrijednosti na godišnjem nivou, dat je odgovor da se sva mjerenja rade u skladu sa važećim propisima Republike Srpske, a da se granične vrijednosti i način izvršavanja monitoringa propisuju ekološkom dozvolom. U odnosu na primjedbu kojom se ističe da nisu rađene analize RSV u zemljištu, dat je odgovor da na lokaciji nije očekivano da ima RSV-a u zemljištu, jer nije bilo incidenata ili akcidenata u kojima su mogle nastati ove zagađujuće materije, a da sadržaj primjedbe može biti predmet budućeg monitoringa zemljišta, što je navedeno u dopuni Studije. U odnosu na primjedbu koja se tiče sistema hlađenja, a s obzirom da je Idejnim projektom predviđena tehnologija koja integriše dimnjak i rashladni toranj, te da nije jasno kako će sistem hlađenja funkcionisati, da se pretpostavlja da je u pitanju hlađenje vodom, u kom slučaju bi trebalo navesti procjene potrebnih količina vode za hlađenje, te zašto investitor nije razmotrio opciju hlađenja vazduhom, dat je odgovor da su ti podaci obrađeni dopuni Studije u poglavlju 2.3. Opis projekta uključujući podatke o njegovoj namjeni i veličini. U odnosu na primjedbu da je pomoćni sistem TE predviđen iz 3 dijela, koja su štura i da se iz istih ne može zaključiti ništa o tehnologijama, koje će biti primijenjene kao i vezama tih sistema sa ostatkom infrastrukture, da se pomije silos za pepeo, ali ne i njegova veličina, kao i uloga u cjelokupnom sistemu tretmana pepela, da nema detaljnih analiza vezanih za odlagalište pepela, kao i njegovu moguću upotrebu, što se isto može reći i za ostale elemente sistema, koji mogu ozbiljno da ugroze neke od elemenata životne sredine, dat je odgovor da su svi podaci, koji su se nalazili u Idejnom projektu bili dostupni za izradu Studije i da su navedeni u dopuni Studije u okviru poglavlja 2.3. Opis projekta uključujući i podatke o njegovoj namjeni i veličini. U odnosu na primjedbu da nije poznato da li će nova TE raditi u kontinuiranom režimu ili s prekidnom, što je čest slučaj sa elektranama na uglj EU, dat je odgovor daje plan nosioca projekta da nova TE radi u kontinuiranom režimu, jer u sistemu treba da postoji stabilni proizvođač električne energije, a broj radnih sati se planira i zavisi od potpisanih ugovora o snabdijevanju električnom energijom, s tim da se mjere zaštite životne sredine moraju poštovati, bez obzira na broj radnih sati. U odnosu na primjedbu lokacije deponije uglja, dat je odgovor da je prema idejnom projektu planiran cijevni transport za uglj i za pepeo, što će biti predmet posebne Studije uticaja na životnu sredinu, koja će biti rađena za radnike. Kako se radi o zatvorenom sistemu, samim tim biće smanjen i negativan uticaj na životnu sredinu. U odnosu na primjedbu da opis kotla nije precizan i da prevod nije korektan, zbog čega se teško može zaključiti kakav je sistem u pitanju, dat je odgovor da su u dopuni Studije dati svi podaci koji su dostupni u Idejnom projektu. U odnosu na primjedbu koja se tiče parne turbine, te da nije jasno zašto se u Studiji pominje samo jedan kotao i jedan turbinski agregat i da je pretpostavka da investitor planira izgradnju sistema u

fazama, ali da se to u Studiji nigdje eksplicitno ne navodi, dat je odgovor da je planiranim Idejnim projektom predviđena izgradnja dva bloka snage po 350 MW, od koji svaki sadrži sljedeće elemente: jedan kotao + jedan turbinski agregat + jedan generator + jedan transformator, te zajednički sistemi za dobavljanje energenata, nadzor nad radom, protivpožarni sistem i dr. kako je to navedeno u Studiji. U odnosu na primjedbu koja se tiče predviđene ugradnje parnog kotla na SNCR+ SCR sistemom, postavljeno je pitanje da li je taj koncept i najefikasniji u redukciji NOx, kada se primjeni u konkretnoj situaciji sa ugljem iz Ugljevika, odnosno zašto je odabran baš onaj sistem, dat je odgovor da su podaci preuzeti iz Idejnog projekta, a prema izjavi nosioca projekta isti je u saradnji sa projektantom procijenio da je ovakav sistem najpovoljniji, te isti u potpunosti zadovoljava propisane ekološke standarde i granične vrijednosti. U odnosu na primjedbu koja se tiče tretmana čestica odnosno dimnih gasova, koji prolaze kroz sekciju za povrat toplote, prečišćavaju se i ispuštaju u atmosferu u rashladnom tornju kroz ventilatore dimnih gasova i apsorbere za FGD, dat je odgovor da su svi podaci iz Idejnog projekta navedeni u Studiji. U odnosu na primjedbu da treba preciznije definisati vrijednost emisije prašine, u smislu da bude navedena dnevna ili časovna vrijednost, dat je odgovor da su sve granične vrijednosti emisija zagađujućih materija date u skladu sa važećim propisima u Republici Srpskoj. U odnosu na primjedbu koja se tiče procesa mokri krečnjak-gips, a kojom se ističe da nije obrazloženo zašto je odabran baš taj sistem, a ne neki drugi, dat je odgovor da se svi podaci u vezi procesa odsumporavanja nalaze u Idejnom projektu i da su navedeni u dopuni Studije. U odnosu na primjedbu, koja se tiče lomljenja sirovog uglja na čestice određene veličine, koje se transportuju do sistema za skadištenje u elektrani pomoću cjevastih transporterata, te da se u vezi sa tim treba osvrnuti i na iskustva iz eksploatacije „Ugljevika 1“, dat je odgovor da su prema Idejnom projektu transporterati odabrani, jer su najpovoljniji za okruženje, a sistem transporta uglja od ugljenog kopa do TE će biti predmet posebne studije. U odnosu na primjedbu koja se tiče porijekla podataka navedenih u tabeli broj 28, a tiču se sadržaja sumpora u uglju, dat je odgovor da su podaci preuzeti iz Idejnog projekta, da se maksimalni udio sumpora u uzorcima uglja kreće i do 70 %, ali da je sistem projektovan prema prosječnoj vrijednosti sumpora, da se kvalitet uglja sa ugljenog kopa kontinuirano prati i mijesha da se održi što niži sadržaj sumpora prije ulaska u ložište. U odnosu na primjedbu koja se tiče sistema prečišćavanje fekalne kanalizacije i primjedbu da u Studiji nema opisa sastava otpadne vode, niti podataka o količinama po satu ili godini, dat je odgovor da su svi podaci iz Idejnog projekta navedeni u dopuni Studije, te da se za korišćenje i zaštitu voda od zagađenja moraju pribaviti vodni akti u skladu sa Zakonom o vodama. U odnosu na primjedbu koja se tiče potrošnje uglja, krečnjaka i hemikalija, te da nema detalja o njihovom skladištenju i zbrinjavanju efluenata, dat je odgovor da su svi podaci iz Idejnog projekta u vezi ove primjedbe navedeni u dopuni Studije. U odnosu na primjedbu koja se tiče otpada i nusprodukata, koji nastaju radom TE i njenom izgradnjom, dat je odgovor da je u dopuni Studije u okviru tačke 2. 6.1. Parametri na osnovu kojih se mogu procijeniti štetni uticaji na životnu sredinu, dopunjen plan monitoringa. U odnosu na primjedbu kojom se ističe da su podaci iz 2005. godine, koji se odnose na lokalno modeliranje primarnih zagađenja, zastarjeli i da treba dodati nove podatke, dat je odgovor da disperziono modelovanje

bazirano na GIS-u nije obaveza u skladu sa zakonodavstvom Republike Srpske i kao takvo nije u obavezi nosioca projekta, te da u Republici Srpskoj nema institucija koje rade disperziono modelovanje. U odnosu na primjedbu, koja se tiče zagađenja zemljišta policikličnim aromatičnim ugljikovodicima i primjedbu da se isto pominje samo u kontekstu zemljišta, te da nije jasno zašto ih Studija ne obrađuje sa aspekta redukcije njihove emisije, dat je odgovor da je u dopuni Studije, u okviru tačke 2.6.2. Parametri na osnovu kojih se mogu procijeniti štetni uticaji na životnu sredinu, dopunjen plan monitoringa. U odnosu na primjedbu koja se tiče istovremenog rada TE „Ugljevik 1“ i TE „Ugljevik 3“, kao i mogućeg kumulativnog uticaja obje TE na životnu sredinu, uz navođenje konkretnih procjena, na što se izvođač samo generalno osvrnuo, bez analize sveukupnog uticaja na kvalitet vazduha, dat je odgovor da su u dopuni Studije obrađeni kumulativni uticaja iza obje TE i propisane mjere za monitoring, koje nosilac projekta mora sprovesti, kao i preporuke date u najboljim raspoloživim tehnikama, s tim što TE „Ugljevik 1“ nije predmet ove Studije, kao i ni njeno zatvaranje. U odnosu na primjedbu, kojom se ističe da bi poremećaj režima voda mogao imati indirektno uticaja na režime površinskih voda, plodnosti zemljišta i vodosnabdijevanje stanovništava, te uticaja zagađujućih materija sa kopova deponija pepela i šljake, i javolišta u podzemne vode, dat je odgovor da je u dopuni Studije u okviru tačke 2.4. Opis mnogučih uticaja projekta na životnu sredinu i pojedine njene elemente u toku i nakon realizacije projekta, u redovnim i vanrednim uslovima, uključujući i moguće kumulativne uticaje, gdje su obrađeni uticaji na sve segmente životne sredine. U odnosu na primjedbu, koja se tiče mogućeg uticaja u pograničnom području uz konstatacije da trenutno stanje nije ispravan pokazatelj za analizu prihvatljivosti novog postrojenja, jer je trenutna situacija kod TE Ugljevik iznad svih okvira, pogotovo za CO₂ i potrebe analize uticaja novog postrojenja na mogućnost postizanja usklađenosti sa standardima kvaliteta ambijentalnog vazduha u susjednim zemljama, ako se izgradi nova TE, a s obzirom da se ne može garantovati da će filteri za prašine i odsumporavanje raditi u budućnosti, dat je odgovor da su u dopuni Studije, u okviru tačke 2.6.1. Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu, definisane granične vrijednosti prema Pravilniku o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha, a prema idejnom projektu predviđena oprema predviđa dosta strožije vrijednosti za pomenute parametre. U odnosu na primjedbu, koja se tiče mjera zaštite vazduha i praćenja emisija kontinuirano, a ne redovno, dat je odgovor da je u dopuni Studije u okviru tačke 2.6.1. Parametri na osnovu kojih se može utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu, dopunjen monitoring. U odnosu na primjedbu, koja se tiče ispuštanja vode iz rashladnog tornja u rijeku Janju i da nije opisan uticaj ispuštanja ovih voda na ekosistem rijeke Janje, dat je odgovor da prema Idejnom projektu vode koje će se ispuštati u površinske vode zadovoljavaju uslove iz Pravilnika o uslovima za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode. Osim toga mjere za zaštitu voda propisane su spornim aktom, a obaveza nosioca projekta je da se pribave vodni akti, kojih se nosilac projekta mora pridržavati. U odnosu na primjedbu, koja se tiče deponovanja pepela i šljake, dat je odgovor da će se deponovanje pepela i šljake, kao i ostalih nusproizvoda proizvodnog procesa TE, vršiti na iskorištenim površinama površinskog kopa, te da će planirani sistemi deponovanja biti predmet posebne studije uticaja na životnu sredinu.

U odnosu na primjedbu, koja se tiče prihvaćenih obaveza BiH, u smislu smanjenja emisije gasova staklene bašte do 2030. godine, što bi značilo da se ne smije izgraditi ni jedna nova TE na fosilna goriva, pogotovo ugalj, dat je odgovor da primjedba nije osnovana i da navedeno nije predmet Studije, imajući u vidu da su za TE „Ugljevik 3“ izdati lokacijski uslovi i zaključeni su ugovori o koncesiji, a granične vrijednosti emisija su regulisane Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha. U odnosu na primjedbu da NOx nije u skladu sa obavezama BiH o Sporazumu o uspostavljanju energetske zajednice, niti sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha, te da Studija treba opisati usaglašenosti planirane TE sa vrijednostima BREF-a, a Studija u ovom slučaju ne spominje ništa o tome, dat je odgovor da su u dopuni Studije u okviru tačke 2.6.1. Parametri na osnovu kojih se može utvrditi uticaj na životnu sredinu, definisane granične vrijednosti prema Pravilniku o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja i poboljšanja kvaliteta vazduha, a prema Idejnom projektu predviđena oprema osigurava dosta strožije vrijednosti za navedene parametre, te su stavljene preporuke date u najboljoj raspoloživoj tehnici. U odnosu na primjedbu, koja se tiče glavnih alternativa koje je nosilac projekta razmatrao i navođenje razloga za izabrano rješenje, s obzirom na uticaj na životnu sredinu, dat je odgovor da su u tački 2.7. Pregled glavnih alternativa, koje nosilac projekta razmatrao, navedeni i razlozi za izabrano rješenje, s obzirom na uticaj na životnu sredinu, a obrađena je prema izjavi nosioca projekta, jer je isti dužan navesti razlog za izbor lokacije i da je razmatrao druge alternative. U odnosu na primjedbu, kojim se ističe da nije istinit zaključak da se primjenom propisanih mjera zaštite, definisanih ovom Studijom, mogu obezbijediti potrebni uslovi za zaštitu životne sredine u smislu uticaja na floru i faunu, pojavu buke, zagađenje zamljišta i drugih segmenata životne sredine, dat je odgovor da primjedba nije osnovana i da je zaključak ispravan. U odnosu na primjedbu, koja se tiče procjene vjerovatnoće uticaja projekta na zagađenje vazduha, dat je odgovor da je u okviru tačke 2.4. Opis mogućih uticaja na životnu sredinu i pojedine njene elemente u toku i nakon realizacije projekta, u redovnim i vanrednim uslovima, uključujući i moguće kumulativne uticaje, te da su u dopuni Studije obrađeni svi uticaji na životnu sredinu i naložene mjere zaštite za sve segmente životne sredine, kako u toku izgradnje, tako u toku eksploatacije. U obrazloženju osporenog akta navedene su i primjedbe drugih nadležnih organa, javnosti i zainteresovane javnosti, kao i odgovori na svaku od njih, a koji nisu osporavani navodima tužbe.

Osporeni akt nije pravilan i zakonit.

Odredbom člana 12 stav 3 Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS“ broj: 71/12, 79/15 i 70/20, u daljem tekstu: ZZŽS), propisano je da javnost ima pravo da učestvuje u postupcima koji se vode u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima, a stavom 4 istog člana, propisano je da svako zainteresovano lice koje smatra da su mu povrijeđena prava iz stava 3 ovog člana, ima pravo na zaštitu u upravnim i sudskim postupcima, dok je učešće javnosti i pristup informacijama koje se odnose na životnu sredinu, propisano u članovima 33 do 42 ZZŽS, pa se tako u članu 40 stav 5 zakona, navodi da nadležni organ obavještava javnost o donesenoj odluci, kao i razlozima na kojima se odluka zasniva.

Takođe, Arhuska konvencija, koju je BiH ratifikovala dana 15.09.2008. godine („Službeni glasnik BiH“, MU broj: 8/08), omogućava učešće javnosti u odlučivanju i pristupu pitanjima vezanim za životnu sredinu, a primjenjuje se u BiH, kao međunarodna konvencija, pa kao takva ima primjenu i u domaćem zakonodavstvu.

Iz naprijed navedenog proizilazi da je neosnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužioca u predmetnom upravnom sporu, koji je istaknut od strane tuženog i zainteresovanog lica „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka.

Odredbom člana 79 stav 1 ZZŽS propisano je da ukoliko se radi o projektima utvrđenim Konvencijom o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu, Ministarstvo postupa po proceduri propisanoj odredbama čl. 75 do 78 ovog zakona, kada za to postoji obaveza na osnovu međunarodnih ugovora ili sporazuma i načela reciprociteta, dok je stavom 2 istog člana propisano da ako druga država obavijesti Ministarstvo o namjeri učešća u postupku procjene uticaja na životnu sredinu iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo sprovodi postupak procjene uticaja, skladu sa Konvencijom o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu.

Među strankama je nesporno da se u konkretnom slučaju radi o projektu navedenom u Prilogu I tačka 2 Konvencije o procjeni okolinskih uticaja u prekograničnom kontekstu Espoo Konvencija („Službeni glasnik BiH“, Međunarodni ugovori broj: 08/09, u daljem tekstu: Espoo Konvencija).

U konkretnom slučaju, a što se tužbom ne dovodi u pitanje, nacrt Studije izrađen je od strane JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske, kao ovlaštenog pravnog lica koje ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti iz oblasti zaštite životne sredine i koje ima odgovarajuću licencu, kako je to propisano odredbom člana 67 stav 2 ZZŽS.

Iz sadržine upravnog spisa proizilazi da je tuženi po prijemu zahtjeva za donošenje rješenja o odobravanju Studije uticaja (u daljem tekstu: Studija), postupio u skladu sa odredbom člana 69 stav 2 ZZŽS i dana 13.08.2021. godine dostavilo kopiju zahtjeva nosioca projekta „COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ d.o.o. Banjaluka (u daljem tekstu: nosilac projekta), subjektima iz člana 65 stav 1 tog Zakona, bliže navedenim u obrazloženju osporenog akta, uz poziv da u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva daju mišljenje u pisanoj formi, uz napomenu da ukoliko se u zakonom predviđenom roku ne izjasne o predmetu, da će se postupak nastaviti u skladu sa odredbama ZZŽS. Takav zahtjev, istog dana, upućen je i Brčko Distriktu, Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, kao i Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, radi dostavljanja nadležnim organima u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Crnoj Gori, uz obavještenje za moguće pogođene strane ugovorene Espoo Konvencijom, da je rok za dostavljanje odgovora 30 dana, posredstvom tog Ministarstva i napomenu ukoliko pogođena strana naznači da ne namjerava učestvovati u proceduri procjene okolinskih uticaja ili ne odgovori u roku navedenom u tom obavještenju, da se neće primijeniti odredbe Espoo Konvencije, te da će se postupak procjene provoditi na osnovu nacionalnog zakona i prakse. Iz dopisa Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa od 24.08.2021. godine proizilazi da je to Ministarstvo, akte zaprimljene od strane tuženog, prosljedilo Ministarstvu inostranih poslova BiH na otpremu diplomatskim putem.

Nadalje, iz sadržine spisa proizilazi da je Ministarstvo životne sredine Republike Srbije, dana 04.10.2021. godine, dostavilo Mišljenje u vezi postupka izdavanja odobrenja na Prethodnu studiju, a u skladu sa odredbama Espoo Konvencije, u kom Mišljenju su izneseni ključni nedostaci Studije, uz zahtjev da se ista dopuni traženim informacijama i da se o preduzetim koracima obavijesti to Ministarstvo u skladu sa članom 3 Espoo Konvencije.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, dostavilo je Mišljenje, iz koga proizilazi da su im informacije u vezi sa postupkom procjene uticaja na okoliš izgradnje novih blokova TE „Ugljevik 3“ dostavljene 21.09.2021. godine. Navedenim Mišljenjem zatražena je dostava dokumentacije bliže navedene u istom, kako bi to Ministarstvo osiguralo informisanje i sudjelovanje javnosti, zainteresovane javnosti i tijela Republike Hrvatske, s tim da će svoje mišljenje dostaviti u razumnom roku. Navedeno Mišljenje Republike Hrvatske zaprimljeno je od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH dana 14.10.2021. godine, a tuženom je proslijeđeno 28.10.2021. godine.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore, dostavilo je Mišljenje 11.11.2021. godine, u kome su iznesene primjedbe, koje se prije svega tiču prekograničnog prenosa zagađenja vazduha, uz navođenje da Crna Gora očekuje da bude obaviještena, nakon odobravanja projekta i izbora izvođača, da će se realizacijom projekta planirane granične vrijednosti sigurno ispoštovati, uz prijedlog da se postojeći plan monitoringa vazduha proširi i van predmetne lokacije.

Dana 01.11.2021. godine nosilac projekta dostavio je Preliminarni stručni stav prema primljenim primjedbama i mišljenjima, nakon čega je tuženi dana 04.11.2021. godine donio Ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i preliminarnom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe, kojom je nosiocu projekta naložena dopuna Studije, kao i sažetka Studije, uz napomenu da je potrebno dostaviti i jedan primjerak dopunjene studije kao i dopunjeni netehnički sažetak na latiničnom pismu, kako je to traženo u Mišljenju Republike Hrvatske. S obzirom na negativan stav Republike Srbije, a zbog nepotpunih informacija, zatraženo je da se Studija dopuni, kao i dokumentacija u skladu sa zakonom i Espoo Konvencijom, kako bi se ista dostavila Republici Srbiji.

Nadalje, iz sadržine upravnog spisa proizilazi da je tuženi dana 07.12.2021. godine, nadležnim organima u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj, kao i Crnoj Gori, putem email-a, direktnim putem, dostavio dopunu predmetne Studije, kao i Sažetak iste, ostavljajući im rok od 15 dana za dostavu konačnog mišljenja, nakon čega je putem Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH, nadležnim organima u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj, kao i Crnoj Gori dostavljena dopunjena verzija i Sažetak studije.

Po ocjeni suda, osnovano se tužbom ističe da je tuženi inicirao prekogranične konsultacije sa susjednim zemljama (Republika Srbija, Republika Hrvatska i Crna Gora), ali da potencijalno pogođenoj strani nije ostavio razuman rok da dostavi svoje konačno mišljenje u vezi sa predmetnim projektom, čime je tuženi postupio suprotno odredbama članova 3 stav 8, člana 4 stav 2 i člana 6 Espoo Konvencije. Naime, ako se ima u vidu sadržina pomenutih odredbi Espoo Konvencije, a imajući u vidu obimnost predmetne dokumentacije i složenost postupka kojim se omogućava javnosti i

zainteresovanoj javnosti u pogođenoj zemlji da dostavi svoje primjedbe i mišljenja, jasno je da se ostavljeni rok od 15 dana od dana prijema e-maila u prilogu koga je dostavljena dopuna Studije i Sažetak iste, ne može smatrati razumnim rokom za dostavu konačnog mišljenja. U tom smislu, osnovan je prigovor tužbe da je osporeni akt donesen preuranjeno, prije okončanja postupka prekograničnih konsultacija, pa je isti i zasnovan na nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, čime su ostvareni razlozi iz člana 10 stav 1 tačka 4 ZUS-a za poništavanje upravnog akta, zbog čega se tužba tužioca ukazuje osnovanom, pa je istu valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlašćenja iz člana 31 stav 1 i 2 istog zakona.

U smislu člana 50 ZUS-a tuženi je u obavezi odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove Presude, da donese novi upravni akt, uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Pri donošenju odluke u predmetnom upravnom sporu, sud nije cijenio dopune tužbe tužioca od 01.04.2022. godine i 06.07.2022. godine, s obzirom da su iste podnesene po proteku roka za podnošenje tužbe iz člana 15 ZUS-a. Iz istih razloga sud nije cijenio ni sadržinu dostavljenih odgovora na dopune tužbe tužioca, ni dokumentaciju dostavljenu u prilogu odgovora na dopunu tužbe od strane tuženog, budući da je sud zakonitost osporenog akta cijenio prema momentu kada je isti donijet, nezavisno od toga da li su se naknadno izmijenile okolnosti pod kojima je donijet.

Odluka o troškovima spora, koje je sud dosudio tužiocu, temelji se na odredbi člana 5 i 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 63/11), a u vezi s članom 386 stav 1, 387 i 396 stav 1, 2 i 3 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13). Dosuđeni troškovi odnose se na taksu na tužbu i presudu u iznosu od po 100,00 KM, shodno članu 1 Tarifnog broja 22 i članu 2 Tarifnog broja 23 Taksene tarife („Službeni glasnik RS“ br. 73/2008, 49/2009, 67/2013, 63/2014, 66/2018 i 67/20).

Sud je odbio zainteresovano lice sa zahtjevom za naknadu troškova upravnog spora, koji se odnose na sastav odgovora na tužbu, budući da davanje odgovora na tužbu zainteresovanog lica u upravnom sporu nije obavezna radnja, niti je dati odgovor uticao na odluku suda u predmetnom upravnom sporu.

Zapisničar,
Vesna Malešević

Sudija,
Milica Đurić

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 031156 22 U
Dana, 08.12.2022. godine

CENTAR ZA ŽIVOTNU SREDINU
Miše Stupara 5
78000 BANJA LUKA

Na osnovu člana 4. stav 1. Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14), dostavljamo Vam

N A L O G

Za plaćanje sudske takse na tužbu i presudu u upravnom sporu protiv rješenja broj: 15.04-96-125/21 od 31.01.2022. godine, Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske

Taksu, **u iznosu od 200,00 KM** (taksa na tužbu u iznosu od 100,00 KM i taksu na presudu u iznosu od 100,00) dužni ste da platite u roku od 8 dana od dana dostave ovog naloga u gotovom novcu na žiro račun broj 5620990000055687, naziv računa – Republička sudska taksa, uz oznaku naprijed navedenog broja predmeta ovog suda, primalac: Budžet RS, vrsta prihoda 722211, budžetska organizacija 1048001, Opština 002, te **da potvrdite o tome dostavite ovom sudu** u naprijed navedenom roku.

Upozorenje:

Ako takseni obveznik ne plati dužnu taksu u određenom roku sud će u daljem roku od 15 dana o tome obavijestiti poreski organ nadležan za poslove javnih prihoda na području na kojem se nalazi prebivalište odnosno sjedište taksenog obveznika radi naplate takse prinudnim putem uz koju se u tom slučaju naplaćuje i kaznena taksa u visini od 50% od dužne takse, propisane taksenom Tarifom (član 32 Zakona o sudskim taksama).

Sudija
Milica Đurić

Судство овог округа
са извршном владом
Судство овог округа

Milica Đurić

27

OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

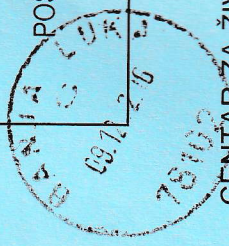

11-4799394

Oznaka spisa : 11 0 U 031156 22 U

POŠTARINA PLAĆENA

CENTAR ZA ŽIVOTNU SREDINU
BANJA LUKA

MIŠE STUPARA 5
78000 BANJA LUKA

POŠTE SRPSKE

RB 43 486 928 1 BA